

**BOSHLANG'ICH TA'LIM O'QUVCHILARIGA INGLIZ TILINI
O'QITISHDA INTERAKTIV METODLARNING AHAMIYATI**

Xakimova Xosiyat Jurayevna

Angren Universiteti

Til va uni o'qitish metodikasi kafedrası o'qituvchisi

[*hakimovaxosiyat@gmail.com*](mailto:hakimovaxosiyat@gmail.com)

***Annotatsiya:** Ushbu maqola boshlang'ich ta'lim o'quvchilariga ingliz tilini o'rgatishda interaktiv metodlarning ahamiyatini yoritadi. Interaktiv metodlar o'quvchilarning dars jarayonida faol ishtirok etishlarini ta'minlash, ularning til o'rganishga bo'lgan qiziqishini oshirish va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Maqolada interaktiv metodlarning afzalliklari, ularni qo'llashning samarali usullari isual o'rganish jarayoniga ta'siri tahlil qilinadi. Guruhlarda ishlash, rolli o'yinlar, multimedia vositalaridan foydalanish kabi metodlar o'quvchilarni ingliz tilini o'rganishga jalb etish va ular uchun o'qishni qiziqarli va samarali qilishda yordam beradi. Maqola interaktiv metodlarning boshlang'ich ta'limda ingliz tilini o'rgatishdagi ahamiyatini yoritib, o'qituvchilar uchun foydali tavsiyalar beradi.*

***Kalit so'zlar:** Boshlang'ich ta'lim, Ingliz tili, Interaktiv metodlar, O'qitish usullari, Muloqot ko'nikmalari, Ta'lim samaradorligi, Guruhli ishlar, Rolli o'yinlar, Multimedia vositalari, Ijodiy fikrlash, O'quvchilarning faol ishtiroki, Ta'limda texnologiya*

Ingliz tilini boshlang'ich ta'limda o'rgatish, o'quvchilarning til o'rganishga bo'lgan qiziqishini uyg'otish va asosiy til ko'nikmalarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Bu jarayonning samarali bo'lishi uchun faqat an'anaviy usullarni qo'llash yetarli bo'lmaydi. Bugungi kunda, interaktiv metodlar ingliz tilini o'rgatishda eng samarali yondashuvlardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Ushbu metodlar o'quvchilarning darslarga faol ishtirok etishlarini ta'minlash, ularning til o'rganish

jarayonini qiziqarli va samarali qilish imkonini beradi.

Interaktiv metodlar nima?

Interaktiv metodlar, o'quvchilarning dars jarayonida faol ishtirok etishiga, muloqot qilishiga, fikr almashishiga imkon beradigan usullardir. Bu metodlar o'quvchilarni faqat tinglovchi holatda emas, balki dars jarayoniga bevosita jalb etadi. Ular o'quvchilarga o'z fikrlarini ifodalash, yangi bilimlarni o'zlashtirish va ularni amalda qo'llashda yordam beradi. Interaktiv metodlarning ko'p turlari mavjud, jumladan: guruhli ishlar, rolli o'yinlar, loyihalar, muloqotga asoslangan faoliyatlar, multimedia vositalaridan foydalanish, turli xil o'yinlar va boshqalar.

Boshlang'ich ta'limda ingliz tilini o'rgatishda interaktiv metodlarning afzalliklari

1. O'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlash

Interaktiv metodlar o'quvchilarni dars jarayoniga jalb etadi, bu esa ularning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Masalan, guruhli ishlar yoki rolli o'yinlar orqali o'quvchilar bir-birlari bilan ingliz tilida muloqot qilishadi, bu esa tilni o'rganishni tabiiy va qiziqarli qiladi. O'quvchilar darsga faol qatnashish orqali tilni faqat nazariy jihatdan emas, balki amaliy jihatdan ham o'zlashtiradilar.

2. Muloqot va ko'nikmalarni rivojlantirish

Interaktiv metodlar til o'rganishning asosiy maqsadlaridan biri bo'lgan muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. O'quvchilar guruhlar yoki juftliklar bilan ishlash orqali o'zaro fikr almashadilar, so'zlashish ko'nikmalarini mustahkamlashadi va nutqni tez va samarali rivojlantiradilar. Bu metodlar o'quvchilarning kommunikativ qobiliyatlarini shakllantirishda juda foydali.

3. Kreativlikni rivojlantirish

Interaktiv metodlar o'quvchilarda ijodiy fikrlashni rag'batlantiradi. Rolli o'yinlar, kreativ loyihalar va muloqotga asoslangan faoliyatlar orqali o'quvchilar ingliz tilida yangi g'oyalar yaratish va ifodalashda ijodiy yondashuvlarni qo'llaydilar. Bu ularning o'z fikrlarini boshqalar bilan baham ko'rishiga, muammolarni hal qilishga va yangi vaziyatlarga moslashishga yordam beradi.

4. O'rganishning individual yondashuvini qo'llash

Interaktiv metodlar o'quvchilarga individual yondashuvni ta'minlash imkonini beradi. Har bir o'quvchining ehtiyojlari, qobiliyatlari va qiziqishlari turlicha bo'lganligi sababli, interaktiv darslar turli xil faoliyatlar orqali har bir o'quvchining o'ziga xos tarzda o'rganishiga yordam beradi. Masalan, isual yoki kinestetik o'quvchilar uchun o'yinlar va interaktiv materiallar, eshitish orqali o'rganishga moyil bo'lganlar uchun audio materiallar qo'llanilishi mumkin.

5. Ijtimoiy va emotsional rivojlanishni qo'llab-quvvatlash

O'quvchilar guruh bilan ishlash, fikr almashish va boshqalar bilan hamkorlik qilish orqali ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning emotsional holatini yaxshilashga yordam beradi, chunki ular o'zaro qo'llab-quvvatlashni va g'oyalari bilan baham ko'rishni o'rganadilar.

Interaktiv metodlarni qo'llashda asosiy usullar

1. Guruhli ishlar va munozaralar

O'quvchilarni kichik guruhlariga ajratib, ularga turli mavzularda ingliz tilida munozara qilishni taklif qilish mumkin. Bu metod o'quvchilarga o'z fikrlarini ifodalash, boshqalarning fikrlarini eshitish va muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

2. Rolli o'yinlar

Rolli o'yinlar o'quvchilarga ma'lum bir vaziyatni ingliz tilida tasavvur qilish va o'zaro muloqot qilish imkonini beradi. Masalan, do'konda xarid qilish, restoranda buyurtma berish yoki sayohat qilish kabi vaziyatlar o'quvchilarni ingliz tilida real hayotdagi vaziyatlarga tayyorlaydi.

3. Multimedia vositalari va texnologiyalar

O'quvchilarga ingliz tilini o'rgatishda video, audio materiallar va interaktiv dasturlardan foydalanish samarali metodlardir. Bu materiallar o'quvchilarga tilni qulay va samarali o'rganish imkonini beradi, chunki ular turli sezgirliklarga ta'sir qiladi (eshitish, ko'rish, harakat).

4. Loyihalar va interaktiv faoliyatlar

O'quvchilarga ingliz tilida loyihalar yaratish, taqdimotlar tayyorlash yoki kichik guruhlar bilan ishlash imkoniyatlari berilishi kerak. Bu metod o'quvchilarning ijodiy fikrlashini va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Xulosa

Ingliz tilini boshlang'ich ta'limda o'rgatishda interaktiv metodlarning ahamiyati juda katta. Bu metodlar o'quvchilarni dars jarayonida faol ishtirok etishga undaydi, ularning muloqot va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi, o'rganishni yanada qiziqarli va samarali qiladi. Shuningdek, interaktiv metodlar o'quvchilarning individual ehtiyojlariga mos keladigan ta'lim yondashuvini ta'minlaydi va ular orqali o'quvchilar o'zlarini va atrof-muhitlarini til orqali ifodalashda yangi imkoniyatlarga ega bo'ladilar. Shunday qilib, interaktiv metodlar ingliz tilini o'rgatishda samarali va dolzarb yondashuv hisoblanadi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Berninger, Virginia W, Noelia P Garcia va Robert D Abbott. 2009. "Yozuvni o'rgatish va baholashdagi muhim bo'lgan bir nechta jarayonlar." *Instruction and Assessment for Struggling Writers: Evidence-Based Practices*.
2. Christopher M. Whitsel. 2011. "Majburiy siyosat o'zgarishi va O'rta Osiyoning to'rtta sobiq Sovet respublikasida ta'lim olish darajasidagi farqlar." *European Education* 43 (1): 56–75. <https://doi.org/10.2753/EUE1056-4934430104>.
3. Habibov, Nazim. 2012. "O'rta Osiyoda erta bolalik parvarishi va ta'limga qatnashish." *Children and Youth Services Review*. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2012.01.006>.
4. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi. 2017. "O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI 2013-2017 yillar uchun." Toshkent, O'zbekiston. <http://planipolis.iiep.unesco.org/en/2013/republicuzbekistan-education-sector-plan-2013-2017-6251>.
5. Shaturaev, Jakhongir. 2014. "Indoneziya va O'zbekistondagi boshlang'ich maktablardagi o'qitish va o'rganish jarayonlarining o'xshashliklari va farqlari bo'yicha taqqoslash tadqiqoti." Bandung, Indoneziya: *Repository Universitas Pendidikan Indonesia*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.25852.28806>.
6. Shaturaev, J. (2019). "Ta'limda qo'l yozuvining ahamiyati." *International Journal of Advanced Research*, 7(12), 947–954. <https://doi.org/10.21474/ijar01/102>